

5. Ольшанецька С. Джерела правового регулювання статусу осіб затриманих у зв'язку із міжнародним збройним конфліктом / С. Ольшанецька // *Evropsky politicky a pravni diskurz.* – 2015. – Vol. 2, Iss. 4. – С. 29-35.

Мазурик С.В.
аспірант ЮФ ТНЕУ

РОБОТА З ІНФОРМАЦІЄЮ ЯК ЕЛЕМЕНТ ТРАНСПАРЕНТНОСТІ В ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ

У своїй діяльності органи прокуратури керуються принципом гласності, який передбачає відкритість, доступність інформації про її діяльність для громадян та засобів масової інформації [1]. Завдяки реалізації цього принципу здійснюється контроль, підвищується рівень поінформованості населення про стан законності та діяльність прокуратури. Як справедливо зазначає Г.В. Гаврюшенко, транспарентність прокурорської діяльності – це рівень інформаційної відкритості органів прокуратури, який досягається шляхом розкриття інформації про їх структуру, працівників прокуратури, діяльність прокуратури та її результати [2, с.173]. Засади відкритості, прямо передбачені у сучасному законодавстві про діяльність прокуратури. Ознайомлення громадськості відповідно до нової редакції Закону України «Про прокуратуру» [3] полягає у необхідності інформування суспільства органами прокуратури не менш як двічі на рік, а саме:

1) Генеральний прокурор України не менше одного разу на рік звітує перед Верховною Радою України на пленарному засіданні про діяльність органів прокуратури шляхом надання узагальнених статистичних та аналітичних даних;

2) керівники регіональних та місцевих прокуратур на відкритому пленарному засіданні відповідної ради не менш як двічі на рік інформують населення певної адміністративно-територіальної одиниці про результати діяльності на цій території шляхом надання узагальнених статистичних та аналітичних даних.

Також інформація оприлюднюється в загальнодержавних та місцевих друкованих засобах масової інформації і на офіційних веб-сайтах органів прокуратури.

Проте дослідження останніх років свідчать про втрату довіри громадян до інформації, яку вони отримують щодо органів влади з телебачення, радіо, друкованої преси [4]. Ця ситуація стосується і прокуратури, тому важливим сьогодні залишається налагодження безпосередньої співпраці з громадськістю та прозорість роботи зазначених органів.

Доречним рішенням з цього приводу є наказ Генерального прокурора України «Про організацію інформування суспільства щодо діяльності органів прокуратури України» 2015 року [5], в якому детально зазначені наступні шляхи інформування:

- 1) участь у заходах медійного характеру (брифінгах, прес-конференціях, теле- і радіоефірах, інтерв'ю тощо);

- 2) оперативне реагування на критичні публікації та повідомлення про роботу органів прокуратури;
- 3) надання офіційних коментарів щодо встановлених обставин суспільно значущих подій, чинного законодавства та вжитих органами прокуратури заходів;
- 4) проведення один раз на квартал прес-конференцій з важливих питань діяльності органів прокуратури;
- 5) постійне інформаційне оновлення офіційних веб-сайтів Генеральної прокуратури України та регіональних прокуратур тощо.

Отже, провівши узагальнення способів, що можуть забезпечити ефективну реалізацію принципу гласності, тобто принципів відкритості та прозорості діяльності прокуратури, виділяємо з них наступні:

- 1) взаємодія з громадськими та державними інституціями;
- 2) формування правосвідомості та правової культури прокурорських кадрів щодо відкритості їхньої службової діяльності;
- 3) забезпечення належного механізму реалізації доступу до публічної інформації в діяльності органів прокуратури.

Аналізуючи з цієї точки зору відкритість діяльності прокуратури, зазначимо, що опосередкований доступ громадян до інформації про органи прокуратури досить конкретно прописаний у нормах Закону України «Про прокуратуру» та наказу Генерального прокурора України «Про організацію інформування суспільства щодо діяльності органів прокуратури України», як уже було вказано нами вище.

Окремо варто згадати і позитивні зміни щодо формування дієвого механізму доступу до публічної інформації, покращення процесу відкритості перед суспільством з метою уникнення корупційної складової у діяльності органів прокуратури:

- 1) проведення відкритих конкурсів для зайняття вакантних посад в структурі прокуратури;
- 2) започаткування е-декларування для працівників прокуратури та необхідність розміщення декларацій на сайті Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування [6].

Про реалізацію прозорих конкурсних засад добору кадрів органів прокуратури вказано у Законі України «Про засади державної антикорупційної політики в Україні» [7], а також у Законі України «Про прокуратуру». Зокрема, конкурс на зайняття адміністративних посад у Спеціалізованій антикорупційній прокуратурі проводиться публічно, з вільним доступом представників засобів масової інформації, журналістів на засідання конкурсної комісії та із забезпеченням трансляції у режимі реального часу відео- та аудіо-інформації із засідань конкурсної комісії в мережі Інтернет.

Отже підсумуємо.

1. Інформація відіграє ключове значення для формування розуміння органу прокуратури як сучасного органу правопорядку, який відкритий для суспільства і підзвітний йому. Трансформація прокуратури на засадах транспарентності можливе тільки за умови системних перетворень, яке обумовлено якістю професійної діяльності прокурорів, підвищення доброчесності в системі прокуратури, зміни реального стану у сфері

запобігання та припинення злочинів в державі, а також правильної інформаційної (медійної) підтримки означених процесів.

2. Наявні правові механізми відкритості та прозорості у діяльності органів прокуратури є малоефективними з точки зору можливостей використання отриманої інформації для захисту порушених прав людини, а також досягнення необхідної взаємодії між прокуратурою та громадськістю.

Однією з причин цього є передбачені законодавством обмеження доступу до службової інформації та низька правова культура працівників прокуратури, яким складно зрозуміти, що відповідно до нової редакції Закону України «Про прокуратуру» вони насамперед представляють орган, що здійснює свої функції з метою захисту прав і свобод людини та загальних інтересів суспільства.

3. Серед позитивних моментів реалізації принципу гласності у діяльності прокуратури можна зазначити: запровадження системи електронного урядування, у тому числі започаткування е-декларування для працівників прокуратури та необхідність розміщення декларацій на сайті Єдиного державного реєстру декларацій, проведення відкритих конкурсів для зайняття вакантних посад в структурі прокуратури тощо.

Водночас прийнята за останні роки низка нормативно-правових актів щодо правового статусу прокуратури, з одного боку, закладає європейські стандарти відкритості у її діяльності, а з другого – знову передбачає постійні обмеження та застереження щодо використання публічної інформації та надання її суспільству. Отже, сьогодні безпосередній відкритий доступ громадськості до роботи прокуратури з метою реалізації принципу гласності залишається малоефективним через встановлені законодавством обмеження.

4. Інституційна підтримка формування інформаційного забезпечення здійснюється спеціально сформованими та діючими структурними підрозділами - відділами зв'язків із громадськістю та засобами масової інформації. Натомість, по суті, зміна іміджу прокуратури пов'язана з діяльністю кожного, окремо взятого, прокурора. Основними інформаційними бар'єрами в цій сфері є небажання з боку прокурорів невірної інтерпретації наданої інформації, а також не бажання привернення додаткової уваги у прокурорсько-слідчій діяльності.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Прокурорський нагляд в Україні / І.Є. Марочкін, П.М. Каркач, Ю.М. Грошевой та ін. – ТОВ «Одіссей», 2006 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://textbooks.net.ua/content/view/4498/39>.
2. Гаврюшенко Г.В. Організаційно-правові засади забезпечення транспарентності прокурорської діяльності. – На правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.10 – судоустрій; прокуратура та адвокатура. – Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого Міністерства освіти і науки України. – Харків, 2015 – 216с.
3. Про прокуратуру: Закон України від 2 липня 2015 року № 578-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 2–3. – Ст. 12.
4. Кузьмін К.І. Адміністративно-правові проблеми реалізації принципу гласності у діяльності органів прокуратури за умов розвитку нових інформаційних технологій / К.І. Кузьмін // Форум права. – 2013. – № 3. – С. 324–327.

5. Про організацію інформування суспільства щодо діяльності органів прокуратури України: наказ Генерального прокурора України від 18 вересня 2015 року № 218 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.gp.gov.ua/ua/file_downloader.html?_m=fslib&_t=fsfile
6. Коліушко І.Б. Електронне урядування – шлях до ефективності та прозорості державного управління / І.Б. Коліушко, М.С. Демкова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.isu.org.ua>
7. Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1699-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 46. – Ст. 204.

Мартинюк О. Г.

заступник прокурора Хмельницької області

МЕНЕДЖМЕНТ В ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНАХ

Розпочинаючи розгляд питань менеджменту, приведемо позицію І.Г. Шавкуна, який зазначає, що філософський аналіз сучасного стану явища менеджменту на основі обраних критеріїв доводить, що він має семантичну природу, тобто обслуговується інформаційним субстратом, або знаннями, що накопичила світова спільнота. Сутність його полягає у ціннісно-смысловій регуляції поведінки людини, що обумовлює ціннісно-смыслову детермінацію її поведінки і наявність двох принципово різних регуляторів: один з яких ґрунтується на культурі або досвіді людини і консервує систему шляхом інституціалізації її структури, а інший – виникає на функціонуванні смыслової сфери особистості, що створює нові смисли і обумовлює креативний характер діяльності менеджера [1, с.25-26]. Таке глибоко філософське розуміння менеджменту дозволить нам в подальшому сформулювати власні теоретичні сентенції щодо загального призначення менеджменту в діяльності прокуратури. З економічної точки зору, слід привести наступне визначення, менеджмент – наука про ефективне управління підприємством; вона включає вчення про принципи організації підприємства (юридична частина), про стратегію його розвитку (ідеологічна частина), про підбір персоналу (соціологічна частина) і способи оптимізації його роботи (психологічна частина) [2, с. 13-17]. Такими чином, бачимо, незважаючи на різницю в у сферах наукового пізнання, менеджмент розглядається як організуючий вплив, управління з метою забезпечення ефективного функціонування певного об'єкту (системи об'єктів) впливу. Традиційно для управлінської науки, підходів щодо розуміння вкрай важливого явища – управління достатньо багато, а наукові дослідження цього процесу сягають своєю історією в глибоку давнину.

Сьогодні менеджмент, на думку науковців, розуміється як загальна функція управління, яка існує для аналізу життєдіяльності суспільства, і виступає сучасним типом культури управління цим суспільством. На сучасному етапі більшість вчених вважають, що державні і публічні організації також повинні використовувати принципи і методи менеджменту, якщо вони хочуть досягнути поставлених цілей з мінімальними затратами і